de Panorama

Rebellenclub

WEEKBLAD VOOR DE JEUGD

TWEEDE JAARGANG
No 52 — 28 DECEMBER 1951

Alleen voor
abonné's van
PANORAMA
5 ct.

OUDEJAARSAVOND IN DE KEUKEN

HET VERHAAL VAN

Ziezo, die is klaar, en ik houd er voor vandaag mee op!"

Jochem, de oude bezembinder, had zijn laatste bezem gereed. Hij zette hem in een hoek bij de andere en toen ging hij zitten, om een ogenblikje uit te rusten.

Jochem zuchtte.

'k Ben benieuwd, wanneer ik hem verkoop! dacht hij verdrietig. 'k Heb de hele week hard gewerkt, maar nog niet één bezem is de deur uitgegaan! Waar het op die manier naar toe moet.... ik weet het niet! En mijn bezems zijn toch allemaal zo mooi en....

Sterk! dacht de oude Jochem nog, maar hij kwam haastig overeind, want de deur ging open en een boer stapte het werkplaatsje binnen.

„Goeie avond, Jochem!" begon hij vriendelijk. „Ik heb een bezem nodig, voor de stal. Ja, nu moet je

mij goed begrijpen.... niet zo'n bezempje, dat in één week helemaal versleten is, maar een flinke, degelijke, ouderwetse bezem.... een bezem, waar je meer dan een jaar mee kunt doen! Ik wil.... nee, maar dát's toch toevallig, Jochempje! Daar zie ik er een, die mij wel bevalt! Groot en stevig.... zeg maar gauw, wat dat dingetje kost!"

Boer Stevens lachte en hij wees op de bezem, die zojuist klaargekomen was.

De arme Jochem was blij, dat hij tenminste nog één bezem zou kunnen verkopen; hij noemde de prijs en.... de boer haalde dadelijk zijn beurs voor de dag.

„Nou, dat 's een koopje!" lachte hij tevreden, en nog geen twee minuten later stapte hij met de bezem over zijn schouder naar huis.

Toen hij op het erf kwam, zette hij de bezem tegen de muur van de stal.

Ziezo, die heb ik! dacht boer Stevens blij. Die oude Jochem ként zijn vak! Dát is nu even een bezempje! 't Is vandaag Zaterdag, maar overmorgen moet het aan de slag! Wel, wel.... zo'n prachtige bezem heb ik nog nooit gezien!

Tevreden stapte de boer zijn woning binnen.

Maar de bezem, die nu alléén tegen de stalmuur stond, was niet minder in zijn schik. Het begon al een beetje donker te worden, maar de prachtige zonnebloemen op hun hoge, forse stengels achter het woonhuis kon hij nog heel goed zien.

Dat zijn nu zeker bloemen! dacht de bezem. Nou, mooi zijn ze.... dat is waar! Maar ik, ja.... *ik* ben óók heel mooi! De boer heeft het zoëven zelf gezegd! Zou ik eigenlijk wel een bezem zijn?

En een ogenblik later wist de domme bezem het al. Tenminste ....hij *dacht*, dat hij het wist!

„Ja, het is zo!" juichte het domme ding. „Ik ben óók een bloem.... een grote, mooie, zeldzame bloem! Geen wonder, dat de boer mij zo prachtig vindt!"

De bezem bewoog onrustig heen en weer.

Als de boer soms denkt, dat ik hier blijf staan, dan heeft hij het mis! dacht hij vrolijk. Ik ga.... ja, maar wáár zal ik gaan staan! Ik zie nergens een plaatsje, dat mij lijkt. Ik zal.... nee maar, dáár zie ik warempel een leeg perk! Dat is de plaats, die ik hebben moet!

De trotse bezem stond opeens zo recht als een kaars, en met een paar geweldige sprongen snelde hij naar het perk. Een laatste en nog veel grotere sprong, en.... daar stond hij precies in het midden. Hij wrong en drukte net zo lang, tot hij stevig in de aarde stond.

„Wat zullen de mensen morgen vreemd opkijken, als ze mij zien!" lachte hij.

Het was nu helemaal donker geworden en tussen de wolken kwam de maan te voorschijn. Het begon ook te waaien, en de bomen op het erf, die pas in slaap waren, werden er wakker van. Verdrietig bewogen zij hun takken en begonnen samen te fluisteren. De populier zag de bezem het eerst.

„Kijk eens!" riep hij verbaasd. „Zien jullie die bezem, daar.... in dat perk? Hij staat warempel ondersteboven, zeg! Zeker een grap van de kinderen of van een van de knechts!"

„Ik ben een bloem!" riep de bezem, zo hard hij kon.

„Wat zeg je.... een bloem?" De populier stotterde even, zó verbaasd was hij. „Als *jij* een bloem bent, ben *ik* wél een krokodil! Wie heeft je die gekheid wijsgemaakt?"

„Wel, niemand.... maar ik weet het toch!" De trotse bezem schreeuwde die woorden, zo hard hij kon. „Ben ik soms niet mooi? Die zonnebloemen zijn niets bij mij vergeleken!"

De bomen schudden hun bladerloze kruinen, en zij keken ernstig op de domme bezem neer.

„Hij zal overmorgen wel anders praten!" vond de olm.

De trotse bezem lachte maar eens.

De boer en zijn vrouw zullen morgen wát blij zijn, als zij mij zien! dacht hij opgewekt.

Maar wat het domme ding hoopte, gebeurde niet. De boer en de boerin zagen hem de volgende morgen, en zij dachten óók, dat de kinderen of de knechts hem daar voor de grap hadden neergezet. De kinderen meenden, dat een van de meiden of een van de knechts de bezem in de grond gestoken had, maar niemand keek eigenlijk naar hem om.

Wat een teleurstelling! En dikke tranen drupten van zijn twijgen en gleden langs zijn gladde steel.

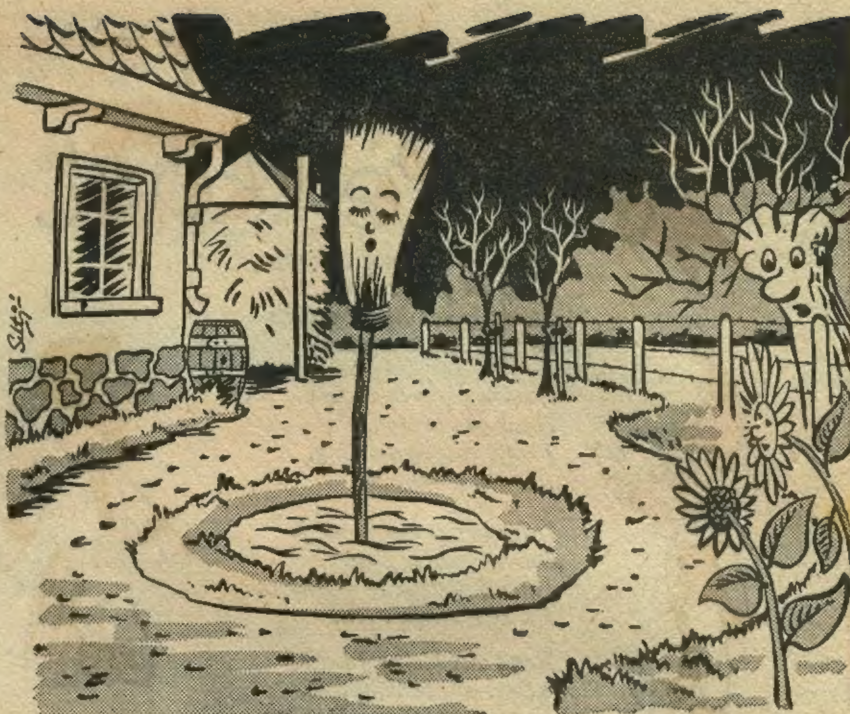
„'t Wordt tijd, dat wij de stal eens schoonmaken, Jaap!" sprak de boer de andere dag tot een van de knechts. „De koeien zullen er wel naar verlangen, denk ik!"

„Zal ik de nieuwe bezem maar nemen, baas?" vroeg Jaap.

„Ja, want de oude is helemaal versleten," zei de boer. „De nieuwe staat daar in het perk. Een rare plaats voor een bezem, hoor! Heb jij hem soms in de grond gezet?"

„Ik, baas? Welnee! Hoe komt u er bij?"

DE BEZEM

Jaap lachte eens, en hij schudde zijn hoofd, en toen stapte hij naar het perk.

De trotse bezem had natuurlijk gehoord, wat de boer gezegd had, en hij schudde driftig heen en weer. En toen Jaap zijn hand uitstak om hem uit de aarde te trekken, riep hij boos:

„Wil jij je handen wel eens thuishouden, zeg! Wat verbeeld jij je? Denk je nu heus, dat ik die vuile stalvloer zal vegen? Mis, mannetje .... mis, hoor! Hélemaal mis! Je ziet mij toch niet voor een bezem aan? Nee, ik ben een bloem, en een prachtige, zeldzame bloem bovendien! Je mag mij alleen afsnijden en in een kostbare vaas zetten, hoor!"

„Jij in een vaas? O, bezem .... laat mij niet zo lachen, alsjeblieft!"

Jaap schaterde het uit en hij sloeg op zijn knieën van de pret.

„Wat heb je een mooie stengel en wat ruik je lekker!" plaagde hij. „En je blaadjes .... heb je die verloren, soms! Dat 's jammer, zeg! Ga nu maar gauw mee, mooie bloem .... dan gaan wij met ons beidjes gezellig aan het werk!"

„Ik denk er niet aan!" riep de bezem kwaad.

Jaap lachte nog een beetje harder. „Ja, maar je zult toch moeten, vriend!" Toen greep hij de steel met beide handen beet.

„Nee .... !" gilde de bezem nog veel kwader.

Hij rukte en trok, en probeerde nog dieper in de grond te dringen, maar het hielp geen zier. De sterke Jaap won het. Hij hield de zonderlinge bloem stevig vast en snelde naar de boer, wie hij dadelijk vertelde, wat de rare bezem gezegd had.

En nu lachte Jaap niet meer alléén, want baas Stevens schaterde nog véél, véél harder dan hij.

's Avonds stond de ongelukkige bezem vuil en bestoven in een hoekje van de stal. Hij schaamde zich, dat hij er zo vreselijk uitzag, en hij mopperde geducht. Gelukkig, dat het donker was, want nu konden de koeien hem tenminste niet zien.

„Jakkes!" zei de hoogmoedige bezem, en er drupten wéér een paar tranen langs zijn dikke steel. „Ik heb genoeg van het leven hier! Als straks de staldeur opengaat, loop ik weg, en die nare Jaap zal aardig benen moeten maken, als hij mij wil inhalen, hoor! Ik ga ...."

„Wat liggen wij nú toch lekker op dat frisse stro!" zei een van de koeien tevreden tot haar buurvrouw.

„Ja, nou!" antwoordde die blij. „De hele stal is zo lekker schoon. Maar .... dat hebben wij aan die mooie, nieuwe bezem te danken, hoor! Ik hoop, dat hij maar lang bij ons blijft!"

Kijk, dacht de bezem, dat is toch wel aardig van die koe! En opeens vond hij het al lang zo erg niet, dat hij geen bloem, maar een heel gewone bezem was. Hij begreep, dat hij deze dag toch eigenlijk duizendmaal nuttiger besteed had dan de vorige in het lege perk, en dat hij niet alleen geweldig trots, maar ook verbazend .... *dom* was geweest.

UIT DE LUIERJAREN VAN SJORS

Poppenkast

Jan gaat met zijn vriendjes
Naar de poppenkast.
Stevig houdt hij 't kaartje
In zijn knuistje vast.

Samen gaan ze vrolijk
Naar een brede tent;
Jantje stapt gewichtig,
Als een grote vent.

Ieder krijgt een plaatsje
Om het goed te zien.
Jan zit naast zijn vriendjes
En zijn zusje Fien.

Eerst ziet kleine Jantje
't Spel aandachtig aan.
Plots slaat hij aan 't gillen,
Gaat op 't bankje staan.

„'t Is gemeen, dat Trijntje
Haar Jan Klaassen slaat."
Maar zijn kameraadjes
Worden nu heel kwaad.

Ach, dat domme ventje
Geeft hun heel wat last.
„Stil toch, Jan," sust zusje,
„'t Is maar poppenkast!"

M. F. K.

LEERRIJKE LESSEN

DE HOND EN DE HAAN

Een hond en een haan gingen samen eens op reis. Toen het avond werd, zocht de hond een onderkomen in een grote holle boom, maar de haan vloog hoog in de takken en dook met zijn kop in zijn dikke veren.

Te middernacht deed de haan een oog open en toen hij de volle maan zag stralen, rekte hij zich eens uit en begon parmantig te kraaien. Het schalde en echode door het hele bos en een vos, die rammelde van de honger, dacht: Daar moet ik bij zijn, want mijn ontbijt is opgediend. Hij liep dus naar de boom, ging op zijn hurken zitten en buigend als een knipmes riep hij:

„Ach, wat een zanger. Nooit nog heb ik zo'n ontroerende hemelse stem gehoord. Kom toch naar beneden, vriend haan, dat ik u kan koesteren aan mijn kloppend vossenhart en u kan bewijzen, hoe diep uw heerlijk gezang mij heeft getroffen."

Dat hoorde de haan, maar die was ook niet van gisteren.

„Dank u, dank u," zei de haan. „Het is heerlijk aldus te worden geprezen en ik vraag niets liever dan mij in uw armen te werpen en u te bewijzen, dat ik uw lof op de hoogste prijs stel."

De vos begon al te likkebaarden, maar de haan maakte geen aanstalten om op de grond te vliegen.

„Asjeblieft, vriend vos," zei hij, „wek even de portier beneden, dat hij de deur openmaakt. Dan kom ik dadelijk."

De vos dacht: Haha, twee vliegen in één klap.

En hij liep gauw om de boom heen, maar met een snauw en een grauw kwam er een nijdige hond uit de boom geschoten, die het loze vosje meteen doodbeet.

Zo ondervond de vos tot eigen schade, dat het niet goed is een put te graven voor een ander, omdat de graver er maar ál te dikwijls zelf in tuimelt.

ONZE WONDERE WERELD

KINDERZORG IN HET DIERENRIJK

BIJ DE MEESTE DIEREN MOET VOORAL DE MOEDER VOOR DE NAKOMELINGEN ZORGEN.

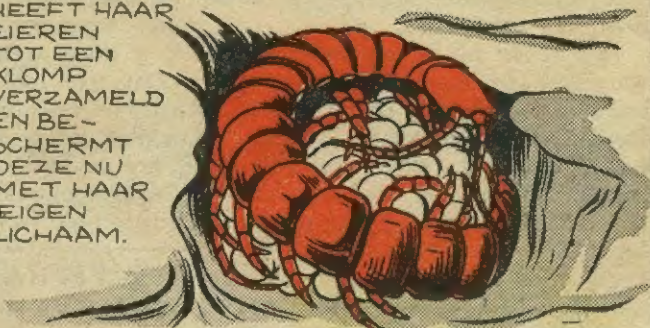

RODE KAMVIS MET HAAR SCHUIMNEST VLAK BOVEN DE WATERSPIEGEL.

EEN WORMPAD, DIE IN HAAR HOL HAAR EIEREN BEWAAKT EN ER ZICH OMHEEN HEEFT GESLINGERD.

EEN DUIZENDPOOT HEEFT HAAR EIEREN TOT EEN KLOMP VERZAMELD EN BESCHERMT DEZE NU MET HAAR EIGEN LICHAAM.

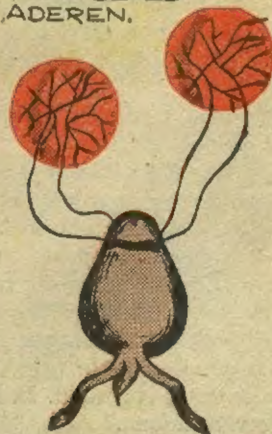

DE BITTERVOORN LEGT HAAR EITJES IN DE KIEUWEN VAN EEN MOSSEL. DE JONGE VISJES VERLATEN HUN VREEMDE WIEG EERST ALS ZE 10 MM GROOT ZIJN.

KIKVORSENNEST TUSSEN TWEE BLADEREN. DE SLIJMMASSA, DIE DE EIEREN OMGEEFT, VORMT EEN SOORT CEMENT, DAT DE RANDEN VAN HET BLAD BIJEENHOUDT.

DE LARVEN VAN DE BUIDELKIKKER ZIJN VOORZIEN VAN TWEE SCHERMVORMIGE KIEUWEN, LANG EN DRAADVORMIG. ZE EINDIGEN IN EEN SOORT PLAAT MET VEEL BLOEDADEREN.

Een voorbeeld van trouw

Vele jaren voordat Michiel de Ruyter als aanvoerder van onze vloot zulke grote overwinningen behalen zou, kwam hij als kapitein van een koopvaardijschip op de noordkust van Afrika.

Hier moest hij in een stadje zijn waren op de markt uitstallen en trachten te verkopen. Nu, dat lukte De Ruyter wel. Het prachtige laken, dat hij van zijn meester had meegekregen, lokte vele kopers. Reeds de eerste dag maakte hij goede zaken. Heel spoedig kwam ook de bevelhebber van de stad, een woest uitziende Turk, om bij De Ruyter zijn inkopen te doen. Zijn oog viel op een prachtige lap bruin laken.

„Wat kost deze lap?" vroeg de Turk.

De Ruyter keek wel even vreemd op; de toon, waarop de vraag gesteld was, klonk allesbehalve vriendelijk.

Bedaard noemde hij echter de prijs, die door zijn meester was vastgesteld. Nog barser dan tevoren klonk onmiddellijk de stem van de Turk:

„Je vraagt te veel, koopman. Ik bied je de helft."

Een ogenblik stond De Ruyter verstomd over zo'n bod. Hij voelde dadelijk, dat deze bevelhebber misbruik wenste te maken van zijn macht. En daarom sprak hij:

„Heer bevelhebber! Wij zijn geen bedriegers en overvragen niet. Wij verlangen slechts de prijs, die door onze meester is gesteld. Ik kan daar niets van afdoen."

Deze fiere woorden wekten zichtbaar de toorn van de Turk. Hij was niet gewend tegengesproken te worden.

„Lelijke hond!" riep hij uit, „weet je niet, tegen wie je spreekt? Ik kan met je doen, wat ik wil."

„Dat weet ik," antwoordde De Ruyter onverschrokken. Hij was niet van plan toe te geven, ook al zag hij, hoe de Turk een zijner dienaren naderbij wenkte. Die dienaar was de scherprechter van de stad en kon

EEN VERHAAL UIT HET LEVEN VAN DE RUYTER

hem, op een wenk van zijn meester, hier op de markt het hoofd afslaan. Even kalm ging De Ruyter voort:

„Heer bevelhebber, ik heb slechts te doen, wat mijn meester mij bevolen heeft. Ik mag dat stuk laken niet beneden de prijs verkopen. Dat is mijn antwoord. Doet u nu maar, wat u goeddunkt."

Alle omstanders, die deze fiere woorden gehoord hadden, vreesden het ergste. Ze dachten niet anders dan dat de beul zou toetreden om De Ruyter het hoofd af te slaan. Maar . . . . dat gebeurde niet. Wel sprak de Turk nog kwaad:

„We zullen zien, koopman. Ik geef je een dag bedenktijd. Morgen kom ik weer en als je dan niet bereid bent mij terwille te zijn, dan . . . . dan heb je je leven verbeurd."

Toen verdween de bevelhebber, gevolgd door zijn scherprechter.

Onmiddellijk kwamen nu de andere kooplieden op De Ruyter toe.

„Doe toch, wat hij wil!" raadde de een hem aan.

„Denk er om, dat je leven er mee gemoeid is. Want die Turk voert zijn bedreiging uit," verzekerde weer een ander.

„Al zou het inderdaad mijn leven kosten, ik wens mijn meester trouw te blijven. Mijn opdrachten heb ik uit te voeren tot elke prijs!"

Dat was echt de taal van een dapper man. Dat waren woorden van onze Michiel de Ruyter.

Reeds vroeg de volgende dag verscheen de bevelhebber weer. Regelrecht stapte hij op de kraam van De Ruyter af.

„En" vroeg hij nog even bars, „heb je je al bedacht, koopman? Kan ik het stuk voor de halve prijs meenemen?"

Maar De Ruyter schudde het hoofd:

„Ik kan aan mijn prijs niets veranderen, heer. Ik heb me te houden aan de bevelen van mijn meester."

De vele, haastig toegeschoten omstanders dachten nu niet anders, dan dat de Turk zijn bedreiging ten uitvoer zou brengen. Maar hoe verwonderd waren allen, toen zij plotseling op diens gelaat een grote verandering waarnamen. De nors uitziende man begon plotseling te glimlachen. En ongekend vriendelijk klonk zijn stem over de markt:

„Zoveel eerlijkheid en trouw heb ik nog nooit in een mens ontmoet. Ja, koopman, jouw meester kan trots op je zijn. Jij verzaakt je trouw niet voor de ergste bedreiging. Wat jammer, dat je geen Turk bent."

Menigeen lachte even om deze laatste opmerking. Maar iedereen begreep de waardering, die De Ruyter van de Turk ten deel viel. De bevelhebber wendde zich nu ook tot zijn eigen dienaren.

„Jullie kunt aan deze koopman een voorbeeld nemen. Hoe ver is hij niet van zijn meester af. Hoe heb ik hem niet gedreigd en toch blijft hij zijn meester trouw!"

Toen richtte hij zich weer tot De Ruyter:

„Geef me de hand, koopman. Jij zult voortaan mijn vriend zijn. Ik koop het stuk voor de gevraagde prijs en ik nodig je uit vandaag mijn gast in mijn paleis te zijn."

Zo bewees De Ruyter reeds als jong koopman zijn vaste trouw aan hem, in wiens dienst hij was.

J. R.

WAT ZEGT MIJN NAAM?

SILVESTERAVOND

Het liep tegen de Kerstvacantie en meester Dierx vertelde een en ander van de Kerst- en Nieuwjaarsgebruiken, welke vroeger in vele landen in ere gehouden werden, en, gelukkig, vond meester, tegenwoordig zelfs beginnen op te leven.

„Wel, Eefje, wat doet je moeder op Oudejaarsdag?" vroeg hij.

„Dan bakt ze oliebollen, meester!" glunderde Eefje.

„Dat doet moeder ook!" „Bij ons ook!" riepen de kinderen door elkaar, en toen meester Dierx de neuzen eens ging tellen, bleek, dat in meer dan de helft van de gezinnen van de kinderen uit zijn klas op Oudejaarsavond oliebollen op tafel komen.

„Wat Oudejaarsavond betekent, weten jullie natuurlijk allemaal," zei meester. „'t Is de laatste avond van het oude jaar; de volgende dag begint het nieuwe jaar en die eerste dag van het nieuwe jaar noemen we dan ook Nieuwjaar.

Weet iemand van jullie nog een andere naam voor Oudejaarsdag of Oudejaarsavond?" vroeg meester.

Aarzelend ging er een vingertje de hoogte in.

„Zeg het maar, Klaartje."

„Silvesterdag of Silvesteravond, meester."

„Juist, Silvesterdag of Sint Silvesterdag. Zo heette die dag vroeger algemeen. Bij de katholieken herdenkt men namelijk op Oudejaarsdag Sint Silvester, die van 314 tot 335 paus was, en de naam Silvesterdag, Silvesteravond heeft zich weten te handhaven.

Als we de naam Silvester vertaalden, zouden we een goede Nederlandse familienaam krijgen, want Silvester betekent niets anders dan bosman, woudman, in afgesleten vorm wouman. De familienaam Bosman komt in het hele land voor en in Amsterdam is er een straat, die Woumanstraat heet.

Zo zien jullie, dat zelfs de heerlijke versnapering van Oudejaarsavond nog aanleiding kan zijn voor een praatje over de namen.

Prettige vacantie, kinderen, en smakelijke oliebollen."

UIT HET LEVEN ONZER VOOROUDERS

RAPESOP

Niemand had zich in het midden van de achttiende eeuw meer berucht weten te maken dan de Amsterdamse porseleinkoper Daniël Raap. Hij was een eerzuchtig, vreselijk brutaal heerschap en toen in 1748 het hele land zowat op zijn kop stond, was Raap eerst goed in zijn element. Raap had het maar voor het zeggen en hij maakte er dankbaar gebruik van, zo dankbaar, dat er een zucht van opluchting opging, toen de oproerkoorts ging liggen en de algemene verachting Raap's loon werd.

Raap zelf onttrok zich door de vlucht aan het gevaar om opgehangen te worden, maar toen hij op 10 Januari 1754 stierf, trokken de jongelui stoetsgewijze door de stad onder het zingen van het spotliedje: „Raap is dood, Raap is dood". De Amsterdamse schilder Bugges tekende en etaleerde zelfs een prent, waarop de duivel voorkwam met een grote raap in zijn klauwen. Satan kneep die knol, dat het sop er uit liep in een grote fles, waarop te lezen stond: Rapesop. Totdat op bevel van overheidswege de prent verwijderd werd.

Zeker verdient het alle afkeuring om met een dood mens te spotten, maar het geval tekent de geest van de tijd en leert vooral, hoe volksmisleiders tenslotte toch ook aan hun verdiende loon komen.

De algemene verachting ontgaan ze nooit. Van toen af noemden de Amsterdammers alles, wat ze miserabel vonden, eenvoudig: rapesop.

BAS EN BES

Bas en Bes, die zich voorlopig veilig wanen voor Stekel, uit wiens gesticht ze zijn weggelopen, warmen zich langs de weg bij een vuurtje.

DE CIRCUSMENSEN WILLEN BAS EN BES BELONEN, VOORAL ALS ZIJ HOREN, DAT HET DAKLOZE WEZEN ZIJN.

STEKEL, DE ONWAARDIGE DIRECTEUR VAN HET GESTICHT, IS INTUSSEN OP HET SPOOR VAN BAS EN BES GEKOMEN.

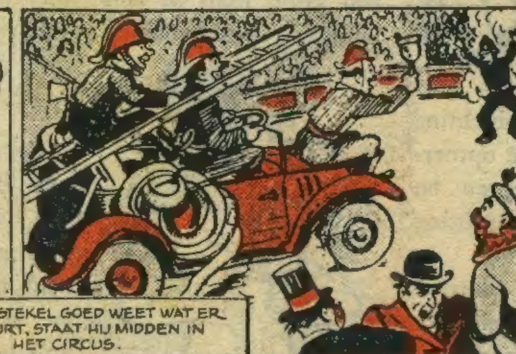

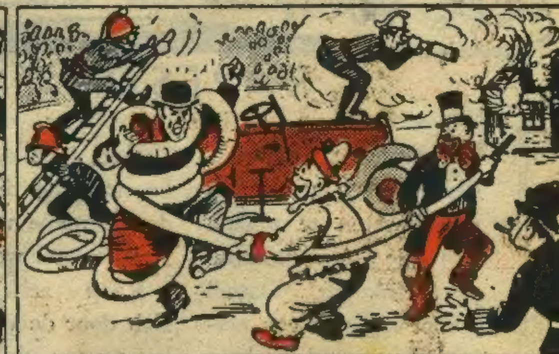

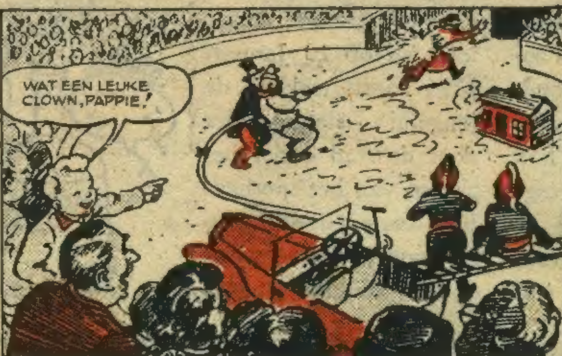

TIJL UILENSPIEGELS SCHELMENSTREKEN

Tijl's moeder, een arme weduwe, had er bij Tijl op aangedrongen, dat hij een vak zou leren, maar zoonliefs belangstelling was tot koorddansen beperkt en zijn moeder moest maar zien, hoe zij voor hen tweeën de kost verdiende.

Intussen was Tijl werkelijk een bekwaam koorddanser geworden en op een goede dag maakte hij zijn touw aan één kant aan het zolderraam vast en aan de andere kant aan een boom, die aan de overzij van een sloot stond. Hij nodigde ieder uit om naar hem te komen kijken en was niet weinig trots op zichzelf. Maar zijn moeder dacht hem een lesje te geven en hem het koorddansen voorgoed af te leren en toen Tijl midden boven de sloot was, sneed ze het touw door en de kunstenmaker viel in de modder.

Proestend en blazend en met waterplanten overdekt strompelde Tijl uit de sloot, hartelijk door zijn buurtgenoten uitgelachen. Hij was echt boos en besloot zich op hen te wreken, omdat zij hem hadden bespot. Enkele dagen later liet hij zijn koord tussen het stadhuis en de kerk over het plein heen bevestigen en kondigde hij aan, dat hij buitengewone, nog nooit vertoonde toeren op het gespannen koord te zien zou geven. Aanvankelijk wilde geen mens hem geloven.

Men liep op het plein te hoop en dreef de spot met hem: „Hier kun je niet zwemmen, Tijl!" Maar hij haalde werkelijk verschillende opvallende toeren uit en toen hij ieders aandacht had, zei hij: „Nu ga ik een kunstje uithalen, dat verbijsterend is, maar om het goed te kunnen uitvoeren verzoek ik u, mij even uw schoenen te lenen." Benieuwd naar wat hij zou doen wierpen velen hem hun schoenen toe. Tijl ving ze handig op, reeg ze netjes aan een touw en wierp ze daarna met een zwaai over het plein.

Rustig zei hij daarop: „Dat is alles, dames en heren!" Het publiek loeide van verontwaardiging, maar dan stormde ieder weg om tussen de massa zijn eigen schoenen te gaan zoeken. Al spoedig was het overal een afschuwelijk dringen en snauwen en stompen om bij zijn schoenen te komen. Wie een paar goede schoenen te pakken had gekregen in plaats van zijn eigen oude, probeerde stilletjes er tussenuit te knijpen; 't werd een volslagen vechtpartij. Tijl sloop stiekem door het raadhuis weg.

DE KAT EN DE GEIT VAN

Kapitein Larsen was „onze ouwe", en jong konden we hem zeker niet meer noemen. Hij was een beste zeeman, daar waren we het allemaal wel over eens. Aan boord van de Zeealk waren we net zo veilig als thuis in 't warme bed. We hadden hem meegemaakt met zware stormen, met dikke mist, we hadden hem nog nooit bang gezien, zelfs niet zenuwachtig.

O ja .... een bovenste beste zeeman. Als de ouwe maar niet zo'n verschrikkelijk humeur had gehad.

Een humeur .... dat met de beste wil van de wereld niet te beschrijven is. Een humeur als een onweerswolk .... soms als een orkaan, soms zelfs als een tornado. Je weet wel .... zo'n wervelstorm in de warme landen! Soms ook als een grijze winterdag met dik sneeuw en zestien graden vorst.

Een humeur .... dat niet te beschrijven is. Ik heb dat al gezegd en ik probeer 't niet verder.

Het scheen wel, dat kapitein Larsen ons allemaal beschouwde zoals een jongen z'n ouwe, rammelende fiets beschouwt .... een ding, waar je gebruik van maakt, als je 't nodig hebt, en dat je daarna tegen een boom gooit.

Het leek dikwijls wel of hij ons niet beschouwde als echte mannen. Hij deed ook altijd of 't hem niks kon schelen, wat er met ons gebeurde, zolang die Zeealk maar op tijd de voorgeschreven havens aandeed.

Ik heb Larsen nooit een vriendelijk woord horen zeggen, tot die zwerfkat aan boord kwam. We hadden het dier pas ontdekt, toen we de haven van Napels al uit waren, en toen was ik zelfs bang, dat de ouwe die kat in de gaten zou krijgen en dat hij het dier overboord zou laten gooien. Maar die kat wist 't meteen beter dan ik. Het was een rare kat, een witte, met bruine vlekken en een lelijke rattestaart. Maar toen de kapitein onverwachts op het achterdek kwam en die kat zag, liep het dier meteen om zijn benen en begon kopjes te geven. De ouwe keek 's .... keek nog 's .... vroeg niets en liep weg. Die kat achter hem aan en we wisten niet, wat we er van denken moesten. Maar dat merkten we gauw genoeg, toen we de ouwe Larsen nooit meer zagen zonder de kat.

Zonder .... *zijn* kat, mag ik wel zeggen. Want het bleek al spoedig, dat kapitein Larsen het nieuwe lid van de bemanning beschouwde als zijn persoonlijk eigendom.

Larsen had er altijd op gestaan, dat hij zelf goed te eten kreeg. Wat *wij* aten, kon hem niet veel schelen, geloof ik, want hij vroeg er nooit naar. Maar nu stond hij er op, dat zijn kat en hij goed te eten kregen en de kok heeft eens gezien, dat het beste van de gebakken bot naar de kat ging.

De ouwe had zijn kat ook een naam gegeven. Die heette plotseling Pim, en hij kwam ook, als Larsen hem riep.

Pim mocht alles. Wat niemand aan boord ongestraft mocht doen, was voor Pim maar een peuleschil. Hij mocht op roof uitgaan in de kombuis, hij mocht in het bed van de ouwe slapen, hij mocht grote gaten maken in de gordijntjes in de kajuit, hij mocht dag en nacht op de brug komen .... hij mocht .... alles!

En we hadden zo de indruk, dat er minder onweer, minder strenge vorst en minder orkaan in het humeur van onze ouwe zat dan vóór de verschijning van Pim.

Toen kwam de klap! We lagen

WAAR ZOU DIE SCHILDER TOCH ZIJN?

KAPITEIN LARSEN

in Le Havre en plotseling, vlak voor het vertrek van de Zeealk, werd Pim vermist. Met dertig man moesten we de havens aflopen en we hebben Pim teruggevonden. Hevig spartelend werd de deserteur teruggebracht aan boord en toen heb ik de ouwe, voor het eerst van mijn leven, zien glimlachen.

Een paar weken later in New-Castle werd Pim opgesloten in de hut van de tweede stuurman en laat die man dat nou niet geweten hebben! Argeloos deed hij de deur open .... Pim als een bliksemschicht tussen zijn benen door .... weg .... zoek!!

Enfin .... we hebben weer met dertig man de havens afgesjouwd en we hebben Pim ook deze keer gevonden. Toen heeft de ouwe meteen een kist laten timmeren, met luchtgaten er in, en daar moest een zacht kussen in worden gelegd en een kattebak en een etensbak en Larsen beval, dat Pim daar, vóór we een haven aandeden, in zou gaan en dat hij er niet uit zou komen, voor we het land uit het gezicht hadden verloren. Dat ging wel een tijd goed.

En toen had de scheepskok op een dag in Rotterdam een geit aan boord gebracht. Dat was niet zo gek. In de eerste plaats had hij er elke dag wat verse melk van en als het verse vlees op was, kon hij het dier slachten en zo ging die geit dus een zeker einde tegemoet. Ja, dat dacht de kok.

Maar voor zover ik weet, is het er nooit van gekomen. Want even buiten Hoek van Holland werd Pim uit de kist gelaten en die verdween kwaad, wat Larsen wel van zijn beste vriend gewend was na een lange tijd van opsluiting, maar deze keer .... kwam Pim niet terug. Na enkele uren werd het hele schip afgezocht en toen vonden we Pim .... bij de geit!

De geit lag te slapen en Pim lag te snorren op de warme rug van de geit en hij sloeg zijn klauwen uit, toen Larsen hem wilde optillen.

Dat was het begin van de tederste vriendschap, die ik ooit in mijn leven heb meegemaakt. Grotere vriendschap kan *ik* me niet voorstellen. Pim sliep elke nacht bij de geit .... nee, niet *bij* de geit. Hij sliep *op* de geit. Op haar warme rug.

Als Pim even wegliep, om te gaan eten, dan werd de geit onrustig en begon zij te mekkeren. Dan kwam Pim aanrennen, desnoods met een halfgevulde maag, om z'n nieuwe vriendin gerust te stellen.

En na een paar weken kwam de ouwe bij de kok en zei, bars als altijd: „Die geit eh ..... die geit mag niet geslacht worden!"

En daarmee was het uit en zo is het gebleven. Die geit wist het zelf niet, maar Pim had z'n vriendin het leven gered.

Nog vier jaar heb ik gevaren op de Zeealk, toen werd ik tweede stuurman en de maatschappij heeft me overgeplaatst op een ander schip. Maar toen ik voorgoed van boord ging, waren de geit en de kat er nog altijd. En kapitein Larsen was er ook nog.

Dat is nu twee jaar geleden en vorige week ben ik een oude stoker tegengekomen, die nog steeds op de Zeealk vaart en die ik daar heel goed gekend heb.

„Larsen?" vroeg ik.

„Best," antwoordde de stoker. „Nog altijd dezelfde, maar niet zo kwaadaardig meer als vroeger."

„En de geit?"

„Best."

„En Pim."

„Uitstekend. Het gekke is, dat ze laatst, in Bordeaux, vergeten hadden Pim in zijn kist te doen en toen we de haven uitvoeren, dacht iedereen, dat die kat wel weggelopen zou zijn ...."

„En?"

„Niks hoor. Pim heeft er niet aan gedacht van boord te gaan. We vonden hem op de rug van de geit."

„Dat is trouw," zei ik.

„Dat zeg je goed, stuurman," antwoordde die stoker. „Tabé."

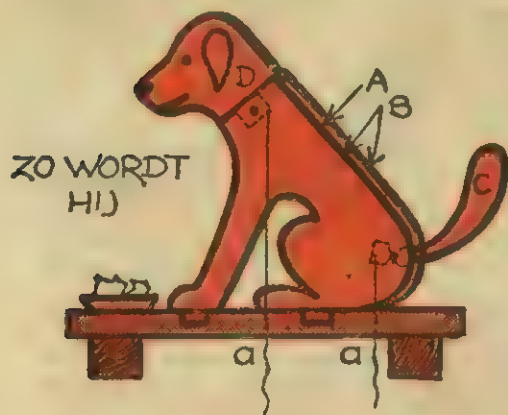
A. H.

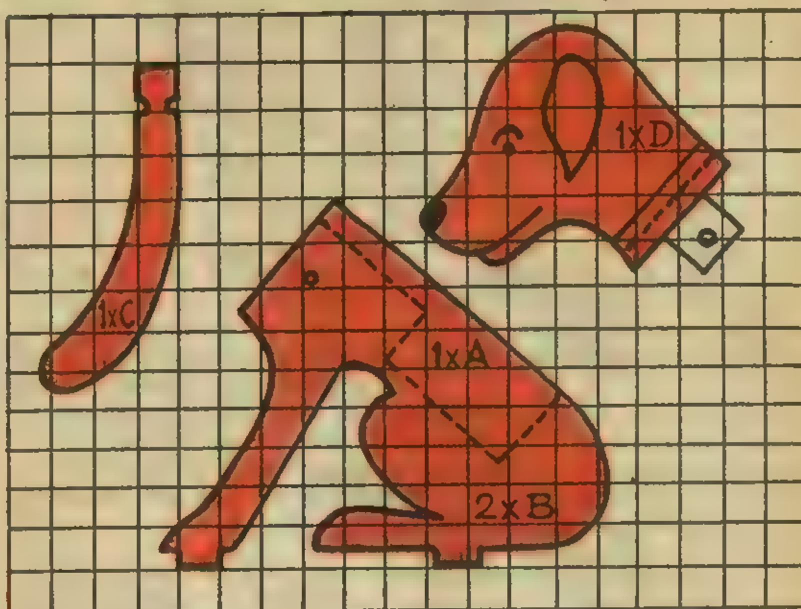

De kleine knutselaar

ZO'N KNAPPE HOND

Dat is er een, die kop en staart kan bewegen, en dat vinden jullie natuurlijk leuk. Vooral als je hem zelf maakt van dik karton of een stukje triplex. Een plankje van een sigarenkistje doet het ook wel.

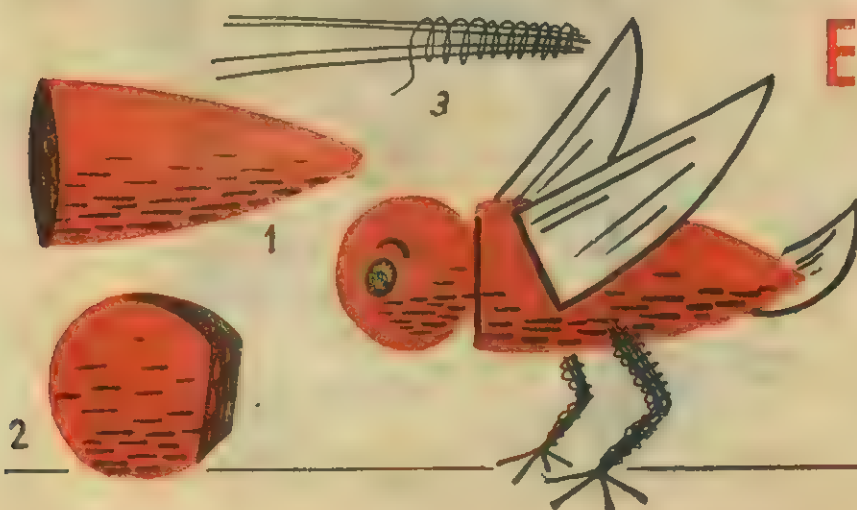
Je maakt eerst een flinke tekening van jullie werkstukje. Je maakt dus een tekening van vierkantjes van 1 cm en op die hokjes neem je precies de tekening over, zoals ze hier is aangegeven. (Wil je een grotere hond hebben, dan moet je natuurlijk grotere hokjes nemen, bijvoorbeeld van 1½ of 2 cm.)

Behalve de met B, C en D gemerkte stukken, is er ook nog een stukje A, aangegeven met de stippellijntjes. Dat is het binnenstuk, dat tussen de beide B-stukjes moet zitten. Want je ziet, dat je B tweemaal moet hebben. Dat zijn de zijkanten van de hond.

In het bodemplankje heb je ook twee gaatjes gemaakt (a). Daar komen de twee touwtjes door, die je vastmaakt aan C en aan D.

Zodra je aan de touwtjes trekt, komen kop en staart van de hond in beweging. De knappe hond kan knikken, tellen met kop en staart enzovoort.

De verbindingen tussen kop en beide zijstukken en tussen staart en diezelfde stukken breng je tot stand door een koperdraadje door de gaatjes te steken. Wie triplex gebruikt, kan ook een dun spijkertje nemen. Het wijst zich trouwens wel vanzelf, hoe dit het beste gaat. Natuurlijk werk je de hond af met een kleurtje.

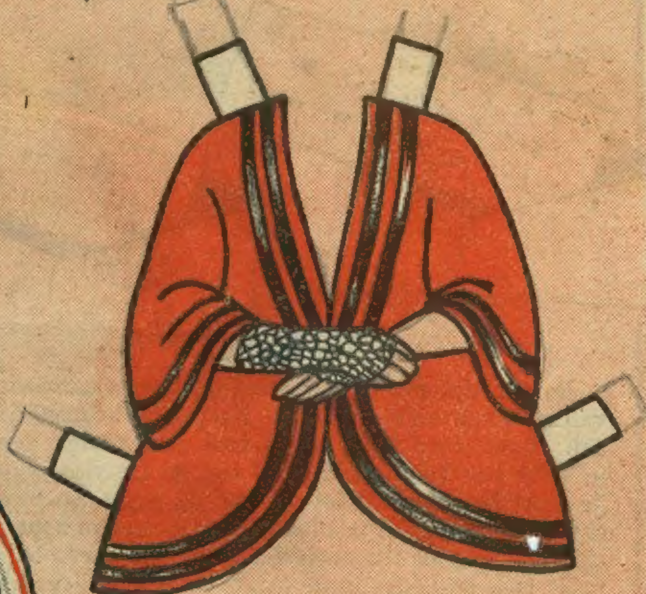
EEN SPECHT

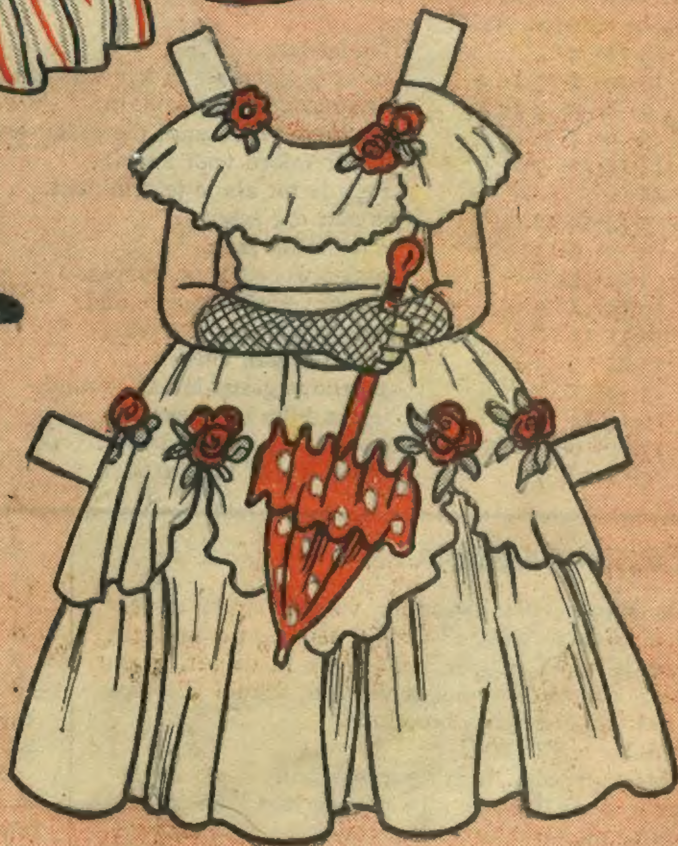
1. Snij een paar stukjes af van een kurk.
2. Maak de kop ook van een schijfje kurk en steek hem vast op 1.
3. IJzerdraadjes twee aan twee samenbinden met sterk garen.
4. Steek de draden in de kurk — tenen ombuigen — vleugels en staart van papier — houten bekje.

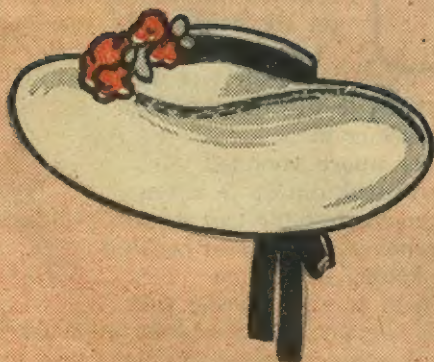
ONS AANKLEEDPORJE

KNIP DEZE VIER FIGUREN NIET UIT, MAAR TREK ZE OVER. KNIP DAN JE EIGEN TEKENING UIT LANGS DE BUITENRANDEN EN LAAT ER DE UITSTEKENDE LIPJES AANZITTEN. DIE LIPJES VOUW JE LATER STEVIG OM DE ACHTERKANT VAN HET POPJE HEEN, ZODAT HET KLEEDJE VASTZIT. MANTEL, KLEEDJE EN HOEDJE KLEUREN NAAR SMAAK.

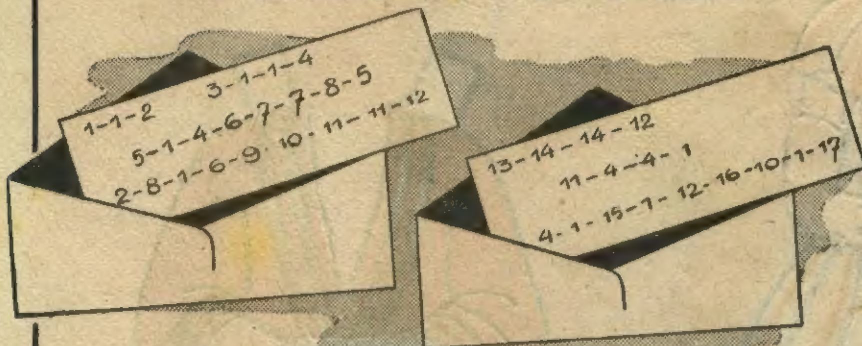

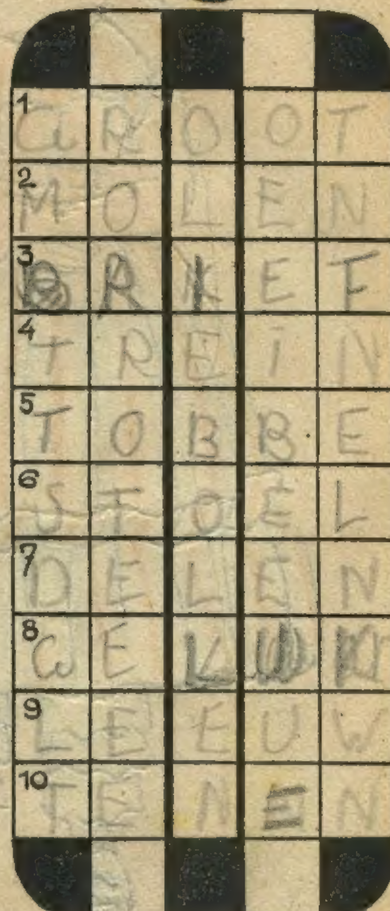
WIE PUZZELT ER MEE?

WONDERLIJKE NIEUWJAARSKAARTJES

Ja, dit zijn wel heel wonderlijke Nieuwjaarskaartjes! In plaats van letters staan er cijfers op. Natuurlijk hebben die iets te betekenen. Maar wat? Daar zul je heel gemakkelijk achter komen, als je eerst het volgende raadsel oplost. De weg wijst zich vanzelf. Je kunt het beste de letters van de gevonden woorden boven de cijfers schrijven. Als je alle woorden gevonden hebt, heb je voor alle cijfers, die op de Nieuwjaarskaartjes staan, een letter. Zet die dan maar voor de cijfers in de plaats en je kunt gemakkelijk lezen, wat er op de kaartjes staat.

13-14- 4	is niet leeg.
15-14- 1- 7-1- 2	moet je doen als je iets wilt vinden.
9- 8- 2- 7-1- 4	er staat een toonbank in.
5- 6- 4	zo noem je iemand, die graag geeft.
13-11-12- 7-1- 2	ander woord voor zwijn.
11- 6	roep je uit als je je pijn doet.
5-14-14-12	is niet erg schoon.
3- 6- 8-17	daar woon je in.
9-11- 5- 1-2	ander woord voor durven.
10-14- 2- 5	tegenovergestelde van oud.
10-11-12- 8-5	is iedereen eens per jaar.
13-14- 5- 1-4	dier, dat kan vliegen.
15- 8- 1- 7	tegenovergestelde van gezond.
16-14-13- 1-2-11-11-12	iemand die kan heksen.
17- 6- 8- 7-1-12	koop je bij de kruidenier.
9- 1-12- 7	ander woord voor arbeid.

INVULPUZZLE

In deze figuur moet je woorden invullen van de volgende betekenis (in elk hokje komt een letter):

1 Is niet klein
2 Heeft vier wieken
3 Ontvang je van de postbode
4 Je reist er in
5 Ander woord voor teil
6 Meubelstuk om op te zitten
7 Tegenovergestelde van vermenigvuldigen
8 Tegenovergestelde van ongeluk
9 De koning der dieren
10 Je hebt er vijf aan elke voet

Als je alle woorden goed hebt ingevuld, lees je in de dikomlijnde hokjes van boven naar beneden iets, dat deze dagen in het middelpunt van de belangstelling staat. Je zult ze misschien wel proeven!

VERBORGEN DIERENNAMEN

In de zinnen, die hieronder volgen, staan dierennamen. Kun je ze vinden? Om je een beetje te laten zien, hoe je moet zoeken, hebben we in de eerste zin de letters, die de dierennaam vormen, schuin gedrukt.

1. Op het da*k at* hij zijn brood op.
2. Lag Ansje nog in bed?
3. In dit stadje zijn maar twee scholen.
4. „Dat is pech, Treesje, nu kan Arie niet komen!" (2)
5. „Mijn vader werkt op een wolfabriek," zei het jongetje.
6. Piet zei: „Pa, uw boek ligt op de tafel."

Maak dit plaatje verder af door alle punten vanaf 1 tot en met 73 te verbinden met een recht lijntje. Kleur het dan mooi.

OPLOSSINGEN van de puzzles uit ons vorig nummer

KERSTBOOMPUZZLE

Van links naar rechts:

1 Do	24 Ei
3 Solo	25 Veen
5 Ia	26 Kuil
6 Golf	28 Ar
9 Piano	29 Herfst
10 Been	31 Wesp
11 Kerstmis	33 Kaars
14 Tor	34 Kei
15 Anna	35 Pas
17 Auto	36 Dl
19 Engel	37 Ra
20 Bad	38 Op
21 Boek	39 P. S.

Van boven naar beneden:

1 Do	18 Obers
2 Olifant	19 Eensklaps
3 Sloper	20 Berk
4 O. a.	22 Oef
7 Lies	23 Elsa
8 Koning	25 Ver
10 Bert	27 Iep
11 Koud	29 Ha!
12 Mank	30 Te
13 Sneeuw	32 P. S.
14 Taai	36 Drop
16 Al	

Spreekwoordenrebus:

HAAR OP DE TANDEN HEBBEN

Dat wil zeggen: onversaagd, onverschrokken, onvervaard zijn, van zich af durven spreken. Waarvan de uitdrukking afkomstig is? Zekerheid daaromtrent bestaat er niet. Een redelijke verklaring lijkt de volgende: vroeger was een flinke baard een teken van mannelijke fierheid en wanneer iemand heel flink voor de dag kwam, dan leek het of de haren niet alleen om zijn kin groeiden, maar over zijn lippen heen tot op zijn tanden!

KERSTKRANSPUZZLE

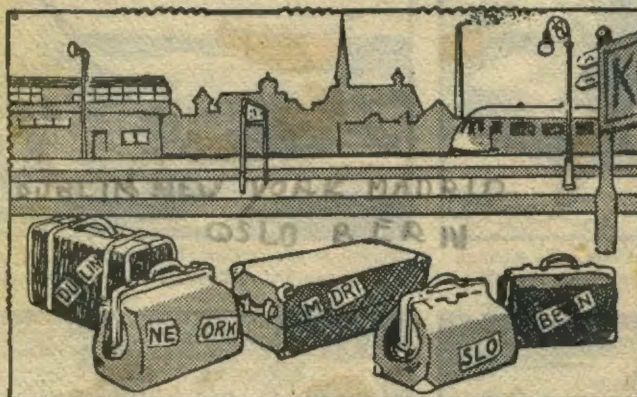
Kerstvacantie.

LETTERGREEPRAADSEL

1. raamKOzijn 2. hoNINGpot
4. waTERglas 3. snoepWINkel
KONING WINTER

KOFFER-PUZZLE

Die vijf koffers hebben al een lange reis gemaakt. Dat zie je aan de etiketten, die er op zitten. Het is echter jammer, dat die plakbriefjes beschadigd zijn, want je kunt de namen van de plaatsen niet best lezen. Misschien zijn jullie toch wel gewiekst genoeg om de namen te achterhalen. Probeer eens uit te vissen, waar die koffers geweest zijn.

ONS SPREEKWOORDENRAADSEL

De droom van Daro, de durfal!

Daro en Sjel haasten zich de trap af en vinden Ned in een kelder. Hij is niet gewond en zegt, dat er nog een vertrek moet zijn.

Daarin zit Jim, achter tralies. Hij is door Rubart's mannen daar opgesloten. „We zullen je gauw bevrijden, Jim," troost Daro.

Met een paal wordt de deur gerammeid. Daro hoort met voldoening, dat Rubart in de nabijheid is en eveneens dus de gouden bijl.

Nauwelijks hebben ze de kelder verlaten, of ze horen een gedreun. „Een kanonschot! Wat kan dat betekenen?" denkt Daro

Even later zien ze twee zeerovers voorbijgaan en ze horen een er van zeggen: „Dat schot zegt, dat we terug moeten naar ons schip."

Nu zouden ze Rubart's schip wel vinden. Als ze de zeerovers slechts volgden. „Voorzichtig, lui," maant Daro; „ze mogen ons niet zien."

Aan het strand staat een derde zeerover zijn makkers op te wachten. „We varen dadelijk weg, mannen," zei hij. „Daro's schip is er en we gaan er vandoor."

Terwijl ze nog spreken, kruipen Daro en zijn kameraden achter hun rug om naar het roeibootje van de zeerovers, om zich daarvan meester te maken

Juist als Ned het bootje afzet, worden zij door de zeerovers gezien. Dezen krijsen en gillen en ze rennen de boot over de ondiepe kust achterna.

„Houdt ze tegen," roept een van de zeerovers, „anders zitten we op dit eiland vast." Maar ze staan niet stevig in het water en Daro kan ze met een stok gemakkelijk afhouden.